

SXEDIO.51X

10.10.1924: ΥΠΟΓΡΑΦΕΤΑΙ Η ΣΥΝΘΗΚΗ ΤΩΝ ΣΕΒΡΩΝ
ΕΝ ΜΕΣΩ ΒΡΕΤΑΝΙΚΩΝ ΔΗΛΩΣΕΩΝ ΟΤΙ ΔΕΝ ΜΕΛΕΤΑΤΑΙ
ΚΑΜΜΙΑ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ. Ο ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ
ΕΞΑΣΦΑΛΙΖΕΙ ΤΗΝ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗ ΘΡΑΚΗ ΕΚΤΟΣ ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΕΡΙΟΧΗ ΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗΣ ΚΑΙ ΤΑ ΝΗΣΙΑ ΙΜΒΡΟ
ΚΑΙ ΤΕΝΕΔΟ ΚΑΙ ΔΗΛΩΝΕΙ ΚΑΙ ΠΑΛΙ ΟΤΙ ΘΑ ΘΕΣΕΙ ΤΟ
ΚΥΠΡΙΑΚΟ ΣΕ ΕΥΘΕΤΟΤΕΡΟ ΧΡΟΝΟ. Η ΡΟΔΟΣ ΠΑΡΑΜΕΝΕΙ
ΣΤΗΝ ΙΤΑΛΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΖΕΤΑΙ ΔΗΜΟΨΗΦΙΣΜΑ ΣΕ 15
ΧΡΟΝΙΑ ΕΝΩ Η ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΥΠΡΙΩΝ
ΑΠΟΓΟΗΤΕΥΜΕΝΗ ΕΤΟΙΜΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΕΠΙΣΤΡΕΨΕΙ ΣΤΟ ΝΗΣΙ.

Ενώ η Κυπριακή Πρεσβεία υπό τον Αρχιεπίσκοπο
Κύριλλο βρισκόταν στο Λονδίνο για ενάμιση χρόνο και
αγωνιούσε για τις εξελίξεις, μια και είχε μόνο
υποσχέσεις των βρετανών επισήμων οι οποίες
καθυστερούσαν να εφαρμοσθούν, αλλά και τις
αισιόδοξες δηλώσεις του πρωθυπουργού της Ελλάδας
Ελευθέριου Βενιζέλου για επικείμενη παραχώρηση της
Κύπρου στην Ελλάδα, τα πράγματα στο τέλος δεν πήγαν
κατ' ευχήν όπως ήθελαν να πιστεύουν.

Η πρώτη ένδειξη ότι κάτι δεν πήγαινε καλά
ήλθε από το βρετανό υπουργό Αποικιών
Συνταγματάρχη Εϊμερι και ήταν απόλυτα αρνητική.

Ο Εϊμερι απαντώντας στη βρετανική Βουλή στις
αρχές Ιουλίου (Ελευθερία 11/24 Ιουλίου, 1920) είπε
ότι καμιά πολιτική μεταβολή δεν μελετάτο για την
Κύπρο.

Την ερώτηση υπέβαλε ο βουλευτής Τζιορτζ Θορν:

"Ο Αγγλος βουλευτής κ. **George Thorne** επερώτησε
την Κυβέρνηση στη Βουλή των Κοινοτήτων εάν η
Κυπριακή Αποστολή, η οποία τελευταία επέστρεψε στην
Αγγλία, υποδεικνύει επειγόντως στην Κυβέρνηση τη
λύση του Κυπριακού ζητήματος, σύμφωνα προς την
επιθυμία της μεγάλης πλειονότητας του λαού εάν η
Κυβέρνηση κατέληξε σε κάποια απόφαση για το ζήτημα
αυτό και αν όχι πρόκειται προς το συμφέρον των
ενδιαφερομένων να ληφθεί κάποια απόφαση και να
εξαγγελθεί χωρίς καμιά αναβολή.

Ο Αντισυνταγματάρχης **Amery** απαντώντας είπεν ότι καμμιά πολιτική μεταβολή δεν μελετάται στην Κύπρο".

Η δήλωση του Εΐμερι ήταν σαφής , αλλά τα μέλη της Πρεσβείας δεν απογοητεύθηκαν ή δεν ήθελαν να δουν την πραγματικότητα. Εξ άλλου οι τόσες διαβεβαιώσεις του Βενιζέλου τους έκαναν να πιστεύουν ότι δεν ήταν έτσι τα πράγματα.

Τρία από τα μέλη της Πρεσβείας έφυγαν για το Παρίσι για να συναντηθούν με το Βενιζέλο για να δουν που βρισκόταν το Κυπριακό μια και η υπογραφή συνθήκης μεταξύ της Τουρκίας και των συμμάχων για τερματισμό του Πρώτου Παγκοσμίου Πολέμου βρισκόταν στο τελικό της στάδιο.

Η συνθήκη αυτή ήταν εκείνο που περίμεναν οι Κύπριοι και είχαν αισιόδοξες υποσχέσεις από τον Βενιζέλο ότι μόλις υπογραφόταν θα ξεκαθάριζε και το Κυπριακό.

Έτσι οι βουλευτές μέλη της Πρεσβείας Θ. Θεοδότου Φ. Ζαννέτος, Ν. Κλ. Λανίτης και Ν. Πασχάλης έφθασαν στο Παρίσι, αλλά και εδώ απογοητεύθηκαν. Αυτή τη φορά όμως η απογοήτευση προήλθε από το Βενιζέλο. Ο Βενιζέλος με τον οποίο συναντήθηκαν στις 9 Αυγούστου τους είπε ότι το Κυπριακό δεν μπορούσε να λυθεί τώρα και ότι θα έθετε σε ευθετότερο χρόνο, τον επόμενο Νοέμβριο, σαν θα επέστρεφε στο Λονδίνο.

Μετά απ' όλα αυτά τα μέλη της Πρεσβείας έφυγαν για το Λονδίνο για να συσκεφθούν με τον Αρχιεπίσκοπο τι θα έκαναν. Απόφαση τους ήταν ότι έπρεπε να επανέλθουν στην Κύπρο προς το παρόν και τηλεγράφησαν τις απόψεις τους στη Λευκωσία για να πληροφορηθούν και τη γνώμη της Επικουρικής Επιτροπής- της Επιτροπής που έμεινε στην Κύπρο υπό τον Τοποτηρητή του Αρχιεπισκοπικού Θρόνου Μητροπολίτη Πάφου Ιάκωβο. Μετέδιδε ο ανταποκριτής της "Ελευθερίας" από το Παρίσι:

"Τα μέλη της Κυπριακής Αποστολής κ. κ. Θ. Θεοδότου, Φ. Ζαννέτος, Ν. Κλ. Λανίτης και Νεοπτόλ.

Πασχάλης είχαν από ημερών κατέλθει εκ Λονδίνου εις Παρισίους προς συνάντησιν εκεί του κ. Βενιζέλου. Ο Έλληνα Πρωθυπουργός εδέχθη την Κυπριακήν Αποστολήν την 9ην Αυγούστου ε. ν. ήτις παρέμεινε παρ' αυτώ περί μίαν περίπου ώραν διεξήχθη δε μακρά συνομιλία επί του Κυπριακού ζητήματος. Κατ' αυτήν ο κ. Πρόεδρος υπέδειξεν εις την Αποστολήν ότι διά σοβαρούς λόγους, ους και ανέφερε προς αυτήν, δέον να αναβληθή επί τινα χρόνον η Κυπριακή υπόθεσις, διεβεβαίωσε δε τα μέλη ότι τον προσεχή Νοέμβριον θα μεταβή εις Λονδίον και θα εκιληφθή αυτοπροσώπως του ζητήματος.

Κατόπιν της συνομιλίας ταύτης τα μέλη της κυπριακής Αποστολής ανεχώρησαν την επαύριον εις Λονδίον προς συνάντησιν του Μ. Αρχιεπισκόπου, εις τον ανεκοίνωσαν τα της συνεντεύξεως, μετά κοινήν δε σύσκεψιν των μελών της Αποστολής, απεστάλη προς τον σεβ. Τοποτηρητήν το γνωστόν τηλεγράφημα περί επανόδου της Αποστολής, εάν το τοιούτον εγκριθή βεβαίως και υπό της Επικουρικής.

Πληροφορούμεθα ότι παρά τισι των μελών της Αποστολής κρατεί η γνώμη ότι πρέπει να παραμείνη εν Λονδίω ο Μ. Αρχιεπίσκοπος μεθ' ενός μόνον εκ των μελών της Αποστολής μέχρις οριστικής διευθετήσεως του κυπριακού ζητήματος"

(Μεταγλώττιση)

"Τα μέλη της Κυπριακής Αποστολής κ. κ. Θ. Θεοδότου, Φ. Ζαννέτος, Ν. Κλ. Λανίτης και Νεοπτόλ. Πασχάλης είχαν από μέρες μεταβεί από το Λονδίνο στο Παρίσι προς συνάντησιν εκεί του κ. Βενιζέλου. Ο Έλληνας Πρωθυπουργός δέχθηκε την Κυπριακή Αποστολή στις 9 Αυγούστου ε. ν. η οποία παρέμεινε μαζί του γύρω στη μια περίπου ώρα, διεξήχθη δε μακρά συνομιλία για το Κυπριακό ζήτημα. Κατ' αυτήν ο κ. Πρόεδρος υπέδειξε

στην Αποστολή ότι για σοβαρούς λόγους, τους οποίους και ανέφερε προς αυτήν, πρέπει να αναβληθεί για κάποιον χρόνο η Κυπριακή υπόθεση, διεβεβαίωσε δε τα μέλη ότι τον προσεχή Νοέμβριο θα μεταβεί στο Λονδίνο και θα επιληφθεί αυτοπροσώπως του ζητήματος.

Υστερα από τη συνομιλία αυτή τα μέλη της κυπριακής Αποστολής αναχώρησαν την επομένη στο Λονδίνο προς συνάντηση του Μ. Αρχιεπισκόπου, στον οποίο ανακοίνωσαν τα σχετικά με τη συνέντευξη, μετά δε από κοινήν σύσκεψη των μελών της Αποστολής, απεστάλη προς τον σεβ. Τοποτηρητή το γνωστό τηλεγράφημα για επάνοδο της Αποστολής, εάν αυτό εγκριθεί βεβαίως και υπό την Επικουρική.

Πληροφορούμεθα ότι σε μερικά από τα μέλη της Αποστολής επικρατεί η γνώμη ότι πρέπει να παραμείνει στο Λονδίνο ο Μ. Αρχιεπίσκοπος με ένα μόνο από τα μέλη της Αποστολής μέχρι την οριστική διευθέτηση του κυπριακού ζητήματος"

Στο τηλεγράφημα του προς το Μητροπολίτη Πάφου, ο Αρχιεπίσκοπος ανέφερε για τις σκέψεις της Πρεσβείας:

"Διά λόγους ους αδυνατούμεν να εκθέσωμεν θεωρούμεν ομοφώνως ενδεδειγμένην προσωρινήν επάνοδον Αποστολής. Τηλεγραφήσατε ταχέως εάν Επικουρική έχη αντίρρησιν. Εμβάσατε τηλεγραφικώς προς αποφυγήν περαιτέρω δαπάνης χιλίας λίρας όπως ανταποκριθώμεν ανάγκας εργασίας και ταξειδίου".

(Μεταγλώττιση)

"Για λόγους τους οποίους αδυνατούμε να εκθέσωμε θεωρούμε ομόφωνα ενδεδειγμένη προσωρινή επάνοδο Αποστολής. Τηλεγραφήσατε γρήγορα εάν Επικουρική έχει αντίρρηση. Εμβάσατε τηλεγραφικώς προς αποφυγή περαιτέρω δαπάνης χίλιες λίρες όπως ανταποκριθώμε ανάγκες εργασίας και ταξειδίου".

Μέχρι να έρθει η απάντηση από την Κύπρο οι Σύμμαχοι υπέγραψαν με την Τουρκία την επομένη της συνάντησης του Βενιζέλου με τα μέλη της Πρεσβείας, δηλαδή στις **10 Αυγούστου, 1920**, τη συνθήκη των Σεβρών.

Με τη συνθήκη αυτή (Μεγάλη Αμερικανική Εγκυκλοπαίδεια, τόμος **19**, σελ. **264**) η Τουρκία εκχωρούσε στην Ελλάδα ολόκληρη την Ανατολική Θράκη εκτός από την περιοχή της Κωνσταντινούπολης ως και τα νησιά Ιμβρο και Τένεδο.

Η Ιταλία, με μια παράλληλη συμφωνία με την Ελλάδα θα έδινε τα νησιά του Αιγαίου, αλλά θα διατηρούσε μόνο τη Ρόδο, όπου θα γινόταν δημοψήφισμα μεταξύ του λαού μετά από δεκαπέντε χρόνια.

Αυτά ήταν τα κέρδη του Βενιζέλου και προστιθέμενα στην παραχώρηση της Σμύρνης, υπό τον έλεγχο του Ελληνικού Στρατού από τις αρχές Μαΐου του **1919** (ο Ελληνικός στρατός είχε ήδη αποβιβασθεί εκεί) πραγματοποιείτο σε μεγάλο βαθμό το όνειρο του Ελευθέριου Βενιζέλου για τη δημιουργία της Ελλάδας των πέντε Ηπείρων και των Πέντε Θαλασσών.

Ωστόσο η Κύπρος έμενε έξω από τη συμφωνία, και πλήρωνε το τίμημα.

Η Βρετανία δεν ήθελε με κανένα τρόπο να εγκαταλείψει το νησί και ο Βενιζέλος παρουσιαζόταν απρόθυμος να ασκήσει πιέσεις για να του παραχωρηθεί το νησί, αλλά διαβεβαίωνε τους απογοητευμένους Κυπρίους ότι θα έθετε το θέμα τους ύστερα από έξη μήνες.

Ετσι θυσιάστηκαν οι ενωτικοί πόθοι των Ελλήνων Κυπρίων, οι οποίοι απογοητευμένοι για άλλη μια φορά ετοιμάζονταν να εγκαταλείψουν το Λονδίνο για να επιστρέψουν στην Κύπρο μέχρι να αναστείλουν πιο ευοίωνες μέρες όπως ήλπιζαν και τους διαβεβαίωνε ο Βενιζέλος, παρά το γεγονός ότι είχε πασιτύχει να εγείρει το ζήτημά τους στο Διάσκεψη της Ειρήνης στο Παρίσι ή οι Βρεττανοί Σύμμαχοι του, του

έκοψαν μια και καλή το βήχα...